

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadók hivatalában átvéve.
Egy évre 16 k.
Négy évre 60 k.
Helyben házhoz hordva.
Egy évre 20 kor.
Négy évre 80 kor.
Videkre postán szállítva.
Egy évre 24 kor.
Négy évre 96 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

*Politikai
napilap*

Megjelenik minden nap, a hét 6. és
ünnepek után napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XXI. évfolyam 184. szám. Nagyvárad. Szombat 1915 augusztus 14.

Csapataink Radzynnál

Budapest, augusztus 13. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér.

Kelet-Galiciában és Wladimir-Wolinszkij vidékén a helyzet változatlan. A Bugtól nyugatra hadseregeink folytatták a lépésről-lépésre hátráló ellenség üldözését. A Wieprz alsó folyásától északra előnyomuló osztrák-magyar csapatok Radzynig jutottak. Szövetségeseink Wlodawához közelednek.

Sikerrel bombáztunk egy olasz tábort.

Budapest, augusztus 13. (Hivatalos.)

Olasz hadszíntér.

A tengeremelléki arcvonalon az ellenség tegnap és az elmúlt éjszaka ismét néhányszor közeledni akart állásainkhoz, de e kísérletet mi ágyúink tüze megghusította. Kormononál sikerrel bombáztunk egy olasz tábort.

A karinthiai határvidéken a helyzet nem változott. A védők valamennyi állásuk teljes birtokában maradtak. A hátráló olaszokat saját tüzérségük lőtte. Az Etsch-völgyben páncélvonatunk egyike az ellenséges tábori őrsöket elűzte, Terraváló és Khidzola községekből. *Hófer.*

Románia a győzőkkel tart.

Budapest, augusztus 13. (Saj. tud.) Bukarestből jelentik, hogy Mortzun belügyminiszter ismerőseinek ezt mondotta:

— Eddig haligattunk, de mostantól kezdve beszélni fogunk. Félre kell tenni az érzékenykedést, a győzőkkel kell mennünk.

Bulgária jegyzéke az antanthoz.

Budapest, augusztus 13. (Saját tud.) Párisból jelentik, hogy a hivatalos kommuniké megállapítja, hogy a bulgár kormány július 14-én jegyzékben megkérdezte az antanttól, hogy minő előnyöket várhat Bulgária tényleges közreműködéséért. A francia sajtó feszülten várja a tárgyalások eredményéről szóló értesítést, amely utolsó lehetőséget nyújt a balkán államokkal való megegyezésre és a beavatkozásra való rábírásra.

Az orosz külön béke.

Berlin, augusztus 13. Pétervárról táviratozzák a Vossische Zeitungnak: A Novoje Vremja és a Birsewija Vjedomoszti eseten hazudozását, hogy Németország Dánia közvetítésével próbált külön békét kötni Oroszországgal, a dán kormány erőiesen megcáfolta. Pétervárott most más módon próbálják szárnyra bocsátani ezt a kacst, s azt híresztelik, hogy a német Kereskedelmi Bank lett volna a békekötvetítő. E hazug híresztelések egyedüli célja természetesen az volt, hogy az orosz nép és a semlegesek előtt leplezzék az oroszok legujabb kudarcait.

Az ember nyugodtan napirendre is térhetne az álhírek fölött, ha történetesen nem a hivatalos pétervári távirati iroda állna mögöttük. Azzal, hogy ezeket a híreket széjjelröpíti a külföldön és Oroszország belsejében a pétervári távirati iroda, egyben elárulja, hogy a gyermekded esznek ő a szerzője. A pétervári távirati ügynökség megtáviratozza egyrészt az idézett két lap hazugságát, másrészt ama felháborodott szólásokat, melyekkel a Novoje Vremja az állítólagos békeajánlatot kíséri. Ugy látszik, hogy e büszke és felháborodott szavak kikürtölése volt a cél és ehhez csak eszközül szolgált a két lap épp oly ügyetlen, mint a valóságnak meg nem felelő jelentése.

Mért verték meg Oroszországot?

Berlin, augusztus 13. A Berliner Tageblatt stockholmi tudósítója jelenti: A Djen irja, hogy Rodzianko, az orosz дума elnöke, az orosz vereségeket az orosz birodalom szomorú belső viszonyaival magyarázza. Rodzianko szerint az orosz ipar nem eléggé szervezett arra, hogy a hadiszükségleteket kielégítse, a miniszterek között pedig állandó a féltékenykedés. Bark pénzügyminiszter legutóbb elkészítette a hadiadó behozataláról szóló törvény tervezetét. A törvényjavaslat szerint mindenki, akinek legalább százharminc rubel évi jövedelme van, tartozik hadi-

„TURUL”

cipőgyár részv.-társ.

Temesvár.

A monarkia legnagyobb cipőgyára

Vezérszerepet töltenek be

A VILÁGHIRŰ

TURUL CIPŐK

**130 saját fióktelep.
900.000 pár évi gyártás
1200 munkás és alkalmazott.**

**Fiókraktár
Nagyvárad,
Kossuth-utca.**

adót fizetni. A minisztertanács legutóbb két millió rubel segítséget szavazott meg a menekültek számára, akik elhagyva lakóhelyüket, Pétervárott kerestek menedéket és a pítvári szegényházakban kaptak ideiglenes elhelyezést.

Oroszország az ántántól vár segítséget.

Zürich, augusztus 13. Svájci lapok jelentése szerint a pítvári Invalid főhivatalos cikkében újra annak a biztos várakozásának ad kifejezést, hogy Anglia és Franciaország végre akciót kezdenek, hogy Oroszország helyzetén könnyítsenek.

Olaszország ultimátuma Törökországnak.

Olasz lapok szerint az olasz kormány azért intézett ultimátumot Törökországhoz, mert Törökország a július 20-át átnyújtott olasz jegyzékre augusztus 5-ig nem válaszolt. Az ellenségeskedések néhány nap múlva megkezdődnek. A jegyzék nagyon rövid határidejű.

Haditanács a Dardanelláknál.

Berlin, augusztus 13. A Tagliche Rundschau hágai tudósítója táviratozza: Londonból jelentik, hogy a jövő héten Malta szigetén a Dardanellák ellen indított ostrom módosításairól nagy haditanács lesz, a melyen a négyesszövetség Gallipoli félszigetén működő vezérkari főnökei és a négyesszövetség hadügyminiszteriumainak képviselői fognak részt venni.

Török hivatalos jelentés.

Konstantinápoly, augusztus 13. A Milli-ügynökség jelenti a főhadiszállásról: Dardanella front: Augusztus 10-én Ari Burnutól északra az ellenséget erőlyes támadás után ötszáz méterrel visszaszorítottuk és jelentékeny veszteségeket okoztunk neki. Egy géppuskát és kétszáz fegyvert zsákmányoltunk. Ari Burnutól a balszárnyon meghódítottunk 9-ről 10-ikére virradó éjjel az ellenség lövészárkai közül még egy részt, Sedil Bahrnál pedig fogságba ejtettünk több franciát, köztük egy tisztet és sok fegyvert zsákmányoltunk.

Elrejtett ütegeink a sarosi öbölben tűz alá vettek egy ellenséges cirkálót, amely Bulairt közvetve ágyuzta. A cirkáló azonnal eltávozott. Augusztus 9-én egy ellenséges repülő három bombát dobott a kórházra Galata Köjben, jöllehet tisztán volt rajta látható a vörös félhold jelvénye. A bombák egy katonát megöltek, háromat megsebesítettek. A front többi részén nincs jelentős esemény.

A franciák elkerülhetetlennek tartják a téli háborút.

Berlin, augusztus 13. Egy párisi politikus írja a Times-ben: A franciák nem szeretik a háborút, most azonban a régi katonai erények feléledtek, büszkéek újra a régi ezredekre, a régi harci dalokra és a régi legendákra. Az optimisták még mindig arról a napról álmadoznak, amikor a német frontot áttörik és Németország felé nyomulnak előre. A pesszimisták viszont azt hiszik, hogy a háború a mostani arcvonalon fog véget érni, de a franciák egy nappal tovább fogják ki bírni mint a németek. De az optimisták és a pesszimisták egyaránt biztosra veszik, hogy a téli háború kikerülhetetlen. S a nagy berendezéseket, muniციогартást, az egészségügyi szolgálat és a hadsereg élelmezése körül tett intézkedéseket úgy tekintik, mint a második téli nehézségei legyűrűsére irányuló készülődést.

seket úgy tekintik, mint a második téli nehézségei legyűrűsére irányuló készülődést.

Angol csapatok pusztulása.

Köln, augusztus 13. A Kölnische Zeitung athéni távirata szerint a Földközi tengeren való gyakorlatozás után Athénbe érkezett North Carolina amerikai cirkáló legénysége elmondta, mily borzasztó veszteségek érték a Dardanelláknál a szövetségeseket. Az ausztráliai és az ír csapatok a Dardanellák ázsiai partján való kiszállás megkísérlésénél majdnem teljesen megsemmisültek. Az ausztráliai tisztek a legnagyobb csodálkozással beszélnek a török csapatok vitézségéről és kitartásáról. Egy ezer emberből álló ausztráliai zászlóaljából csak hatvanheten tértek vissza s ezek is sebesülten. Az amerikai cirkáló tisztségei a szövetségesek vereségét véglegesen mondják.

Események a tengeren.

Budapest, július 13. (Hivatalos.) A XII. számú naszádunk az északi Adriában végzett cirkáló utjából nem tért vissza. Olasz hivatalos jelentés szerint egy személyzeti elsüllyesztették. F. hó 10-én délelőtt egy ellenséges tengeralattjáró a triaszi öbölben aknabombát robbant, mely megsemmisült. H. hó személyzetéből senkit sem menthettünk meg. Ugyanezen és a következő napon hydroplánjának az ellenség által megszállott Pelagosa szigetre bombákat dobtak és a világítóházon, Rádió állomáson, egy lakóházon, felhalmozott készleteken és a védőlegénység között több hatásos találatot értek el. A bombák telibe találtak egy közép kaliberű, éppen tüzelésben levő ágyut, leszerelték egy géppuskát és elsüllyesztették egy szerelék hajót.

A hydroplánok heves lövetésük ellenére sértetlenül tértek vissza. Flottaparancsnokság.

Változások az orosz hadseregben.

Budapest, augusztus 13. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik, hogy az orosz hadseregben legközelebb nagy változások lesznek. Vezető pozíciókra Liujevich Mitschenko és Nowosziliszov tábornokok vannak kiszemelve.

Gyűléseznek az ántánt pénzügyminiszterei.

Budapest, július 13. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik, hogy az ántánt pénzügyminiszterei legközelebb értekezletre jönnek össze, hogy az ántánt pénzügyi helyzetét megvitassák.

Bulgár miniszterelnök a külügyi helyzetről.

Budapest, augusztus 13. (Saját tudósítónktól.) Szófiából jelentik, hogy a miniszterelnök az ellenzéki pártok vezéreivel ismertette a külügyi helyzetet.

Német léghajók bombázták az angol partokat.

Legfelsőbb hadvezetőség. A Volfbaurean tengeri léghajóink az augusztus 12-ről 13-ra virradó éjjel megismételték támadásukat az angol keleti part ellen és ez alkalommal a harwici katonai telepet jó eredménnyel bombázták. Az erődítményekből ugyan erősen lövöldöztek rájuk, mégis sértetlenül tértek vissza. Bencke. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

x Mindennemű molyirtó szerek és fertőtlenítő cikkek legolcsóbban beszerezhetők, Farkas István „Apolló” drogeriájában. Rákóczi-ut 7/B.

Fetser Antal püspök ajándéka a katonáknak.

Győrből írják: Fetser Antal megyéspüspök egy értékes és praktikus tábori oltárt küldött a harctérre dr. Szabó Vendel theológiai tanár címére, aki pünkösdtől óta a 31-ik honvédegyalozred tábori papja.

Az oltár augusztus elsején megérkezett a táborba, valahová a Dnyeszter füzesei mellé, ahol ma a 31-es honvédek állanak őrt. Oltár híján sokáig kellett nélkülözniük a szent titkok ünneplését és a belőlük kiáradó erőt és áldást. Most annál nagyobb az örömmük, amelyet papjuk a következőkben jelent kegyes főpásztorának.

126. tábori posta. 1915 aug. 1.

Méltóságos Püspök Atyám!

Hálás szeretettel és kezesókkal köszönöm kegyes adományát, a tábori oltárt. Most kaptam meg. Gyönyörűsége szép. Holnap tartom vele az első tábori misémet, közvetlenül a front mögött. A harangszót bizonyára majd az ágyuk adják hozzá. Most is rettenetes ágyutűzben írom jelen soraimat. Szakadatlanul süvitenek fejfünk felett a gránátok. De velünk az Isten! Katonáim nevében is hálással köszönöm Püspök Atyám kegyes adományát. Milyen büszkéek rá ők is, hogy az ezrednek van oltára! A holnapi szentmisehez már énekkart is szerveztünk. Van itt sok jótoroku kántor.

Méltóságos Uramnak ismét hálás köszönetet mondva, maradtam kezesókoló hálás fia

Dr. Szabó Vendel.

Első éjjel a Visztula partján.

— Levél a harcterről. —

... Az üldözött sereget átnyomtuk túl a vizen... Huszár és gyalogos őrzataink jelentik, hogy a folyóig tiszta a föld az ellenségtől, akik nem tudtak átmenekülni már, akik a rombolás barbár munkáját végezték előttünk, azokat mi fogtuk el...

... Délután érkezünk meg. A szakszon éjszakára előretolt tábori őrs volt egészen a Visztula partján... A töltés mentén bujva megyünk előre, a tulsó partról hevesen tüzelnek ránk... Azután elcsendesedik az is, estére már elfoglaltuk a kijelölt állásunkat. A mi oldalunkon három négy méter magas a part, a tulsó részen enyhén emelkedő.

Az éjszaka sötét leple száll reánk... Egy-két lövés hangja rezdül a levegőben, s azután csend... különös csend, nem a nyugalom csendje... A tulsó parton az ellenség vonala húzódik, alig észrevehető, beleolvad a föld színébe... Mi is beásuk magunkat... A néma csöndben erősen figyelünk... Ezreknek a pihenő álmát őrizzük talán.

S előttünk hömpölyög az ezüstsűrű folyó... Ez hát az a félelmetes víz, amelyhez olyan régóta törekedünk... Most itt van előttünk, s mintha rejtett aggodalommal dobogna a szíve, hogy a mi ezreink, száz-ezreink átgázolnak rajta... Ezüstsűrű csillogása végig hasítja széles szalagban a sötétet... Magyarok a Visztula partján... Vajjon emlékszik-e az öreg folyó, hogy nem ismeretlen idegenek tekintete fut végig rajta... A több mint ezeréves viszontlátás vajjon hogy esik neki?...

... S amerre ellátunk messze messze, tűzhidak szelik át a folyót... Mintha az alvilág istene építette volna a vizen keresztül a piros tűzhidat... Gyönyörű kép... A esendes víz felett a több száz méter hosszú égő hid... A csendességben néha messze elhangzik s ropogása, a lángoló égése...

Azután erős ropogás, megszakad az égő vonal, a tűz egyrésze eltűnt a vízben...

Festői kép... A bakáim szuronya meg-meg csillan néha a víz partján...

És tova a parton régi harcok nyomai. Földhányások, lövészárkok, ellenkező fronttal, ahogy mi vagyunk. Az oroszoké volt valaha... És sok sok sirhalom, esőáztatta fakeresztes sírok... Festői ecsetre való kép, szomorú kép... háborús kép...

És aztán megkezdődik a koncert is... Véletlenül nem éppen nálunk, hanem közelünk mellettünk...

Most nincs közvetlen részem benne, figyelhetem. Tüzesóva repült fel a víz partján, s erre a jelre egyszerre ropogtak meg a

fegyverek... Az oroszok „pok-pak“-jára méltóképpen feleltek a mi fegyvereink... Hosszu fronton ezer és ezer puskalövés keveréke... Bele bömbölnek az ágyuk, katonának a gépfegyverek, néha felrepül egy egy világító gránát, hosszú tűzfoltot hagy maga után és messze megvilágítja az eget és a földet... Két óra hosszat tartó állandó folyton erősödő zugó, csattogó, kattogó, bömbölő zaj... Egy-egy fűtőlő sivitás a fejünk felett, lehet eltévedt ellenséges golyó. Csak figyelünk tovább nagy nyugodtan, mikor kerül ránk a sor...

Lassan, fokozatosan elémul a fegyverek hangja... Az ellenség kísérelt meg u. n. „váratlan“ támadást az első éjjel... Természetesen csufos kudarc volt a vége...

... Ismét csend... Hűvösödik... Fehér köd száll a vízre... Piros tűz világít a fehér ködön keresztül... Lassan világosság dereng... Hajnal van... Felváltottak...

M. L.

Levél az olasz harcterről.

Ott állunk jelenleg, ahol „200-nál több olasz hulla fekszik állásaink előtt“ — így állt ez a hivatalos jelentésben. Nem tudjuk eltemetni őket, mert az olaszok rögtön ránk lőnek. Ez is briganti tempó. Hatszor indultak rohamra ez ellen a magzat ellen, egy éjszakai rohamnál már elérték az első oszlopokat s vékony tenor hangon ezren ordították:

— Eviva Italia! Eviva Italia! Avanti le gyalu!

Mi csak a hajnalt vártuk. Leereszkedtünk a hegyen, ember-ember ellen küzdött, minden szikla mögött egy olasz állott, minden fa gyökere alatt már lyukat ástak maguknak s véres kézi tusát kellett végigverekedni a hegyoldalig, ahonnan letaszítottuk a vakmerő alpesi vadászokat. Hulláikat, de még a sebesülteiket is itt hagyták. A halottakon már nincs hus (ezelőtt 4 nappal néztem meg őket közről) fogsoruk borzalmasan vigyorog az ég felé és sűrűn ellepte a kadavereket a pondrók és fehér férgek egész hada.

Azóta öt-hat helyen verték vissza a gyalogsági támadást csak itt az arevonalon. Azt hitték ezek, hogy csak fölrohannak s már övék egész Karinthia. A tűzérőségük tőlünk tanult lőni. Gyalogságukból csak az alpesiek jók. Jól céloznak. Fedezéket csinálni is most tanulnak tőlünk. Eddig csak beásták magukat és a tetőt nem fedték be gyepfélgákkal. Most már ezt is utánunk csinálják. Embereink nagy része olasz főszereléssel jár, kis fahordóska a kulacsuk, jó nagyon a hátizsákjuk (már én is azt hordom) könnyű a fegyverük; így szól a puska: pik pak.

A lakosság bámulatosan bizik bennünk. A planinák szénát gyűjtenek s fent a havasokon is megmaradtak. Fölöttük elröpül naponta 200—300 ágyulöveg s ők nyugodtan kapálják a tengerit.

Bakáink roppant kedélyesen fogják fel a háborút. Hiszen már vén róka az olaszokhoz képest. Megtudták, hogy K. községben ruha és élelmiszerraktárunk van az olaszoknak. Azt már a foglyoknál látták, hogy fehér kenyérük van. Két-három nap múlva feltűnt nekem, hogy a mi bakáink mind jelentkeznek, tolazkodnak ha patrullba kell menni. Mindig jó jelentésekkel és mosolygó arcra jöttek vissza. Kérdeztem tőlük, hogy miért örülnek úgy, ha valaki patrullba mehet? Egy aztán elárulta a nagy titkot: — bemennek K-ba és gyönyörű fehér cipőket szereznek az olasz pékektől. De már mi is finom rozskenyérrel kapunk.

Tegnap a menázsit hozta a trén fel a hegyre. Persze emberek hozzák a hátukon. Látja ezt az olasz tűzérőség rögtön megereszt 5—6 srappelt. A katonák megálltak egy fa mögött s várták az explodálást. A lövés rövid volt, mire az egyik betyár kiszaladt, felhuzta a löveg hüvelyét a hosszú rud végére és „Nem“-et intett az olasz tűzérőségnek a hegy tetejéről.

1915. VII. 26.

A folytonos harcok miatt nem tudom csak ma folytatni leveletem. Vérzünk. Most már közel vagyunk egymáshoz, ember-ember ellen kézzel küzd. Ott állunk azon a helyen, amelyet Höfer „Halálmezőnek“ nevezett. Két nap hét támadást és négy szuronyrohamot vertünk vissza, ezenkívül vagy ötször közápporral jöttek előre az olaszok. Vérzünk, szenvedünk, de egy arasznyit sem hátráltunk.

A borzalmak tanyája ez a magassági pont. Megszámlálhatatlan hulla fekszik a tetőn és a hegyoldalon. Minden szikla véres és már másfél hete, hogy nem volt egy olyan perc, amelyben ne szólt volna a fegyver és az ágyu. Nincs pihenés és nincs alvás ezen a hegyen, amely kulcsa egy husz kilométeres vonalnak. Az olaszok szüntelen támadnak s egy pillanatra felszakad a köd,

Bonyodalom egy rejtélyes hulla körül.

A bihardobrosdi erdő titka.

Érdekes eset foglalkoztatja jelenleg a bünygyi és közigazgatási hatóságokat. Az eset, mely napról-napra kezd bonyolultabb lenni, egy honvéd hullája körül forog.

Még a múlt év július havában történt, hogy Dumse Simon drágésekei lakos a mozgósítási parancs megjelenése után annak rendje és módja szerint elbucszott családjától és utnak indult Nagyvárad felé, hogy itt a katonai parancsnokságnál jelentkezzen.

Azóta Drágésekére minden hadbavonulttól érkezett értesítés, csak Dumse Simontól nem. Hozzájártozói mindenfelé tudakozódtak utána, azonban sehonnan nem kaptak felvilágosítást róla. Azok, akik legutóljára látták, a bihardobrosdi rokonai voltak. Dumse Drágésekéiről Bihardobrosdra ment, ahol a rokonoktól elbucszott.

A bihardobrosdi rokonságnál mindössze pár órát töltött Dumse aztán azzal az ürüggyel, hogy az erdőn nem mer keresztül menni fegyver nélkül, magához vette nagybátyja vadászpuskáját és utnak indult. Ettől kezdve senki sem látta és nem hallott róla senki semmit. A katonaságtól nem keresték Dumsét, ami kétségtelenné tette, hogy Dumse jelentkezett és be is osztották a harctéri szolgálatra.

Odahaza felesége és három gyermeke maradt a bevonult katonának, akiről a községi jegyző úgy gondoskodott, hogy felvette őket a hadisegélyezendőkhöz. Attól kezdve rendszeresen kapták Dumse hozzátartozói a segélyt.

A múlt héten a bihardobrosdi csendőrkör az erdőben cirkálva egy teljesen feloszlott emberi hullára talált. A hullán egyes ruhadarabok még épségben voltak. A közelben egy vadászfegyver feküdt, amelyből a golyó ki volt löve. Az esetet bejelentették a hatóság. Körülményes nyomozás indult meg annak megállapítása iránt, hogy kinek a hulláját találhatták meg.

Az orvosszakértői vélemény szerint a

hulla már több mint egy éve heverhet a dobrosdi erdőben. A vizsgálat során a hullához kiment Dumse Simonné is, aki a hullában férje hullájára ismert. Ezt megerősítette az épségben maradt egy-két ruhadarab is, valamint a fegyver, melyre a bihardobrosdi rokonok ismertek rá.

A további vizsgálat során kiderült, hogy Dumse nem természetes halállal mult ki. Azt azonban nem sikerült megállapítani, hogy Dumse saját fegyverétől mult-e ki, avagy bünténynek esett-e áldozatul. Míg az ügyesség a bünygyi oldalról vizsgálta az ügyet, addig megindult a közigazgatási eljárás is, amit a Dumse családjának eddig kiutalt államsegély tett szükségessé.

A hadisegélyre ugyanis csak azoknak van joguk, akiknek fenntartói mint katonák teljesítenek szolgálatot. Dumse azzal indult el hazulról, hogy katonának jelentkezik. A községből el is távozott, sőt a katonaság egyáltalán nem is kereste. Az elüljáróság tehát jogosan állapította meg az államsegélyt. Most azonban már bebizonyosodott, hogy Dumse nem volt katona, tehát hozzátartozóit nem illeti meg a hadisegély. Az a kérdés merült tehát fel, hogy a kenyérkereső nélkül maradt Dumse családnak be kell-e szüntetni a segélyt és a már eddig kifizetett összeget vissza kell-e tőle venni, vagy sem. Az elüljáróság az árvaszéktől kért tanácsot. Egyben jelezte, hogy ha a segélyt visszafizettetik a Dumse családdal, akkor az csak úgy lehetséges ha az egész családot földönfutóvá teszik, mert az eddigi segély teljesen felemésztené azt a kis szalmafedeles kunyhót, amit Dumseék eddig megkelestek.

* **Kolera ellen.** Fertőtlenítő anyagok ugymint Creolin, Carbolsav, Carbol por Lysoform Kali szappan stb. Legolesőbban beszerezhető Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut.

megáll az eső, akkor egyszerre hat gépfegyver kezd ropogni s vagy 7—8 ezer fegyver. Ilyenkor látjuk, hogy az olasz fedezékek 10—15 lépésnyire vannak tőlünk, köből ők is falat emeltek maguk elé és mivel a kö dobásnál nem kell a fejet kidugni, (mint mi kor 16 az ember), hát közáport zudítanak rájuk. Átlag minden félórán ágyúzás van s minden 5—8 percen hat hét kézibomba robban fel. Borzalmasan pusztít az ekrázit-bomba.

Ezek a harcok komoly küzdelmek, nehéz megpróbáltatások és utálatos előttünk az a sok éretlen, hárijános izü történet és megjegyzés, amellyel tele vannak a magyar lapok. Tiszteljenek meg minket azzal a háború 12-ik hónapjában, hogy nem irnak rólunk. A mi életünk éppen olyan speciális élet, mint a hivatalnokoké, vagy mészárosoké. Csak a művészetnek van joga hazudni és megmásmítani ezt az életet, amely szép, mert nem mindenki látja annak. Dolgozzanak otthon a békén, erről beszéljenek sokat: ez az egyetlen örömhír, amit otthonról várunk. Már le kellett, hogy teljen az az idő, amikor a békés életet összehasonlították a miénkkel és kéjesen borzogtak belé. Ma temérdek a dol-

gunk és tulvagyunk a híres vörös ördög-romantikán. Mesteremberek állnak a lövész-árokból és nagyon sokan kemény embereké kovácsolódnak itt a fronton. Megváltozott az izlésünk s ha egyszer eljön az az idő, hogy hazamehetünk, kiöntjük a tariszonyánkat.

Jelenleg nagyon jól érzem magam. Egy hét óta esik az eső s egy heti harc után jelenleg sátor alatt hallgathatom az eső kopogását. És jót nevettem ma, mikor egyik kitűnő generálisunk azt mondta egyik olasz tisztnek, akit tegnap fogtunk el és követelt egy pár új meleg, rókaprámmal bélelt cipőt — azt mondja neki a generális?

— Rókaprémes cipő? Helyes. Telefonáljon érte Cadornának!

Ezelőtt három nappal délután az egyik támadásnál új ötlettel próbáltak bejönni az olaszok a mi árkunkba. Fegyver nélkül, feltartott kezekkel közeledtek és mindenik egy fél fehér kenyeret mutatgatott felénk. Mikor közel értek, géppuskával és salvékkal vettük le őket. Ismerjük már ezt a fogásukat. A mi tiszta rozs kenyérük százszor táplálódóbb és a baka nem eszeréli el az olasz kalácscsal.

Egy nagyváradi géppuskás tiszt megsebesülése.

Aki előre megjósolta, hogy megsebesül.

A háború sok új, s az itthon levők előtt gyakran, szinte hihetetlen dolgokat produkál. A hónapokig szabadban, fagyban, sárban való élet csodás módon kifejleszti az ember őstermészeti ösztönét, urrá válik fölötte és dirigálja a véres harcmezőn. S amire máskor ügyet sem vetettünk, az itt féltve őrzött parancs, aminek ha lehet, eleget kell tennünk, ha nem akarjuk életünket hiába kockára tenni. S ha mégsem kerülhetjük el előre megsejtett végzetünket, úgy csak az isteni gondviselés az, melynek életünket köszönhetjük.

M. Zoltán, a nagyváradi jogászfjúság közkedvelt tagja januárban mint egy géppuskás osztag hadapródja került fel a 4-ik honvédezred egyik zászlóaljával a harcra. Sok véres ütközetben vett részt és — mint mondja — június 9-én a p-i fronton kapták a hírt az olasz hadüzenetről. Kitoró örömmel fogadták a hírt s alig várták, hogy a citromtermő taliánok földjére érjenek. Hangos zeneszóval indultunk S...-be, — mondja — azt hittük, hogy itt bevaggoniroznak bennünket s hamarabb, mint reméltük, meglátjuk újra a hazai földet.

Itt azonban a legkinosabb meglepetés ért bennünket s tette semmivé kinzó honvágyunkat. Egy újabb parancs: — vissza az orosz ellen.

Egynapos menetelés és újból szemben állottunk az oroszokkal. B... és L... községek között voltunk, mintegy 1500 lépésre egy orosz rajvonalától. És már akkor kinos sejtések fogtak el. Már akkor mondtam zászlóalj- és századparancsnokomnak, hogy én valami rosszat sejték. Érzem, hogy megsebesülök s hogy puskagolyó fog érni. Persze kikacagtak jóslatommal együtt. S az éj sötétjében bekövetkezett előnyomulásunkban, a borzasztó tűzben elfelejtettem magam is.

Ez este mintegy 120 lépésnyire közelítettünk meg az ellenséges vonalat s egy patak medrében foglaltunk állást.

Még alig pirkadt a hajnal, századparancsnokom magához hivat.

— Kadét, ma éjjel támadás lesz keress géppuskáidnak alkalmasabb helyet és csináld előkészítő harcot.

Megindultam a patak medrében, szembe az oroszokkal. Egy szibériai lövész ez red volt szemben velünk. Újból elővettek a kinos sejtések; félni kezdtem. Valami úgy húzott vissza, hogy ne menj, ne menj! S alig 20 lépérről visszafordultam. Vissza mentem a távesővemért, pedig ott csüngött a nyakamban.

Újból neki indultam. Egy önkéntes orvosnövendék és két sebesültvivő mellett mentem el. Kértem őket, hogy jöjjenek velem és kötözzenek be, mert meg fognak lőni. A válaszuk a tegnapi estét válasz volt. Ők is kikacagtak. Csak hosszas kéréssemnek engedve csusztak el velem a patak mederben.

Mikor alkalmasnak látszó helyre értünk, felemelkedtem. Jobbról balról hatalmas fü szegélyezte a partot. Nem láttam semmit. Kimásztam a mederből s látesővemmel nézni kezdtem a muszkát.

— Látod már őket, kérdezte az orvosnövendék?

— Mit látsz?

— Két orosz beszélget, az egyik rám mutat épen, talán azt mondja a másiknak, hogy löjjen rám.

E pillanatban borzasztó fájdalmat éreztem csipőmben; megsebesültem. Nem az az orosz lőtt rám, amelyiket én néztem, hanem oldalról, egy másiktól kaptam a golyót.

Gyorsan bekötözték és visszavitték a csapathoz.

Haramiavilág a magyarcsékei járásban.

— Saját tudósítónktól. —

A magyarcsékei járásban egy hónap óta többszörös rablások, illetve nagy stillü betörések lettek elkövetve a különböző községekben, összesen hat betörést követett el az ismeretlen rablóbanda.

Legutoljára Drágcsékén garázdálkodott a banda. Szerdán éjjel 2 és fél 3 óra között a posta mellett a Klein József nagykorosmájába és fűszerüzletébe törtek be. Mig egyesek benn dolgoztak, hat rabló kinn a ház körül ügyelt fel, nehogy valaki rajtuk üssön.

Mindenekelőtt a házőrző kutyákat maszlaggal etették meg, hogy a különben is mérges állatok zajt ne csapjanak. Először az udvar felőli folyosóra hatoltak be, ahol a Kleinék menyasszony leányának drága ke-lengyije volt ládába bezárva. Ezt feltörték és a ke-lengyét magukhoz vették. Aztán a folyosó felől a korcsmába mentek, majd ezen keresztül az üzletbe hatoltak be, a zárat mindenütt feltörve. A boltban minden elvihetőt összeszedtek a legcsekélyebb értékekig. Az üzletben levő pénzes szekrényt szintén kifizestették s a benne levő pénzt az utolsó fillérig magukhoz vették. De még ez nem volt elég. A pénzzel sem elégedtek meg, hanem még tovább mentek. A pincébe hatoltak be és az összes értékesebb dolgokat, a petróleumot, denaturált szeszt, pálinkát, szóval mindent, ami ott a hordókban állott, felhurcolták.

Teljesen sikeres volt eddig a működésük, de az elvetemült rablók még most sem voltak megelégedve az eredménnyel.

A tőszomszédságban van Klein József lakóháza. A rablóbanda most ezt akarta feltörni és kirabolni. Már feszítették is az ablakokat, azonban Klein Józsefnek a zajra felriadt. Mindjárt észrevette, hogy betörők járnak. Bár nagyon megijedt, de rögtön kiabálni kezdett

— Segítsé! Rablók!

Szerencsére az utcán arra jött éppen egy vasuti őr, aki fél 3-kor indult el hazulról szolgálatra. A vasutas meghallva a kiabálást, oda szaladt. Az utca felől őrt

álló banditák észrevették a közeledő segítséget, jelt adtak a többieknek és a lehető leggyorsabban távoztak. A rablott holmikat is magukkal vitték.

A vasuti őr kétszer utánnuk lőtt. Hogy talált-e, azt még nem lehet tudni. Sikerkült elmenekülniök az éjszakában.

A rablóbanda a vasuti őr szerint mintegy 12 tagból állott. A községben, valamint a többi környékbeli falvakban óriási lakósság rémülete. Félnék a további betörésektől. Hogy a banda ily sikerrel működött már eddig is azon nem lehet csodálkozniuk a mostani viszonyok miatt. A csendőrség létszáma a háborúban meg apadt, így a közbiztonság ellenőrzése rendkívül nehéz és akadályokba ütközik.

Igy Drágcsékén még a rendes körülmények között sincs csendőrpáncsnokság, legközelebb van a községhez a tasádfői csendőrség. A rablás előtti este éppen ott időzött egy csendőr őrző Drágcsékén, azonban innen már este 7 órakor elmentek. Ezt valószínűleg meglesték a rablószövetkezet tagjai, azért voltak olyan me-részek.

Klein József kára igen nagy. Ugy-szólván minden vagyonát elvitték. Nála már négy izben történt betörés, de ilyen nagy, mint ez az utolsó, egyik sem volt.

Felhívjuk egyúttal a postaigazgatóság figyelmét a drágcsékei postaépületre, amely a Klein József üzletének szomszédságában fekszik. Minthogy most innen a pénzt napon-kint csak egyszer viszik el, hasonló rablás kikerülése végett alkalmas lenne a posta-épületet éjjel is őriztetni.

A csendőrség a legszélesebb körű nyomozást indította meg, amely bizonyára csak-hamar kézrekeríti a rettegett és amint a je-lekből látszik, teljesen szervezett rablóbandát.

x Poloskairtó NOXIN biztos szer
Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag
Farkas István Apolló drogeriájában Rá-
koczy-ut 7/B.

Sok véres ütközetben voltam. Rohamoztunk, embert öltem, de soha sem féltem. Mindig bizonyos fanatizmus vitt előre, s a hit, hogy haza kerülök. De az az éj, s ez a reggel, felejthetetlen lesz előttem örökre.

S amíg beszélt, fiatal, mosolygós arca elfakult, szeme fáradtan meredt az égre; mintha fohászt mondott volna, hogy megmenekült. (b.)

Horkay Elemér sajtópere.

A kir. törvényszék felmentő ítélete.

Érdekes és eredményében nem csekély fontosságú sajtópert tárgyalt tegnap a nagyvárad kir. törvényszék Ember Géza elnökelete alatt.

Horkay Elemér a „Nagyvárad” munkatársa állott tiltott közlés vétsége miatt a bíróság előtt.

A sajtóper előzményét a tavalyi bihardobrosdi rablógyilkosság képezi. Smolka Mihályt, a bihardobrosdi erdőipar telep pézartárosát támadták meg annak idején a dobrosdi erdőben. A nyomozást megindították, azonban sokáig nem jutottak eredményre. 1914. május 28-án aztán megjelent a nagyvárad újságokban egy-egy cikk, amely a gyanúsítottakról közöl híradást. Emiatt a kir. ügyészség Horkay Elemér a „Nagyvárad”, Papp Jenő a „Tiszántúl”, Zoltán Jenő a „Nagyvárad Napló” és Rónai Károly a „Szabadság” munkatársai ellen megindította az eljárást. Tegnap került sorra az ügy tárgyalása, azonban csak Horkay Elemérrel szemben, mivel a többi újságírók a haretéren teljesítenek katonai szolgálatot. Horkay Elemér beismeri a cikk írását, azonban az adatokat a sértettől, Smolka Mihálytól tudta meg. A vizsgálat irataiból ő semmit sem közölt, mindent a Smolka elbeszélése szerint írt meg.

Smolka Mihály, akit ez ügyben tanúként kihallgattak, elismeri, hogy a dologról beszélt Horkaynak, miután már a vizsgálóbíró kihallgatta őt.

A kir. ügyész, Farkas István azzal érvelt, hogy Horkay bűnös, még pedig azért, mert ugyanazokat írta meg, amiket Smolka a vizsgálóbíró előtt vallott. Ez pedig egyenlő azzal, mintha a vizsgálat iratait adta volna közre.

Horkay védelmét Papp János dr. látta el. Kifejtette, hogy sehol sincs annyi sajtóper, mint Nagyváradon. Ennek pedig szerinte az ügyészség az oka, mert tulszigoru álláspontra helyezkedik. Más vidéki városokban és Budapesten maga a hivatalos fórum szolgáltat adatokat a sajtónak. Az új sajtótörvény sem tiltja a nyomozás részleteinek megírását, csupán azt köti ki, hogy a hivatalos iratoknak a közreadása tilos. Már pedig Horkay Elemér a vizsgálat hivatalos irataiból semmit sem adott közre. Eppen ezért kéri védené felmentését.

A kir. törvényszék rövid tanácskozás után meghozta az ítéletet, még pedig Horkay Elemért a tilos közlés vétsége alól, miután a vád beigazolást nem nyert, felmentette.

A többi hírlapírók ügyét majd csak a háboru végeztével fogják tárgyalni.

Takarékoskodjunk a fával.

A földművelésügyi miniszter rendelete.

A fainség egyre jobban kezdi éreztetni hatását. Ez a szomorú állapot annál felháborítóbb, mert minden körülményt figyelembe véve a fa mai magas árait a fakeskedők idézik elő. Fa p. o. Biharvármegyében is van bőségesen. Igaz ugyan, hogy szállítási nehézségek uralkodnak mindenfelé, azonban a nehéz szállítási viszonyok sem teszik szükségessé a 18 koronás árakat. Ez már kapzsiság, sőt uzsorás spekuláció. A kereskedők annyira mennek ebben a dologban, hogy ma nem is adnak szívesen fát, mert decemberben 20 koronáért akarják értékesíteni a készletet.

A hatóság eddig tétlenül nézte ezt a vakmerő kizsebelést a polgárságnak. Most azonban, mint értesülünk, a kormány fog közbelépni, és erélyes intézkedésekkel valószínűleg utját is fogja szegni a további kapzsiságnak.

Valószínű, hogy a kormány a fával is úgy fog eljárni, mint a gabonával. Hatósági árak mellett majd nem lesz lehetséges 18–20 koronát bezsebelni egy méter fáért. Most csak az a fontos, hogy a kormány közbelépése ne sokáig késsen.

Tegnap különben már megjelent az első kormány intézkedés, mely kétségtelenül éreztetni fogja hatását. A rendelet tegnap érkezett meg Biharvármegyéhez. A földművelésügyi miniszter a fa hiányt annak tulajdonítja, hogy nincs elegendő munkaskéz, melynek hiányában a fa kitermelés nagyon elmaradt. Elsősorban tehát ezen akar segíteni a miniszter.

A rendelet igen fontos feladatául tűzi ki a vármegyének, hogy minden erejét vessen latba és hasson oda, hogy a fakitermelést minél intenzívebb módon teljesítsék. A kormány igen nagy engedményeket tesz az állami kezelés alatt levő erdők kitermelésénél. A magán tulajdonosokat külön is felhívja a miniszter, hogy a kitermeléshez minél előbb fogjanak hozzá és minél nagyobb mennyiséget termeljenek. A leirathból arra lehet következtetni, hogy a kormány még támogatást is nyújt a kitermeléshez. Ez a támogatás most nagyon könnyen megtörténhetik, hiszen százezerszázra áll rendelkezésére az orosz fogoly.

Egyben arra is felhívja a vármegyét az alispán, hogy a lakosságnál hasson oda, hogy fa szükségletét a minimumra redukálja. Csak ott tüzeljen fával, és akkor, amikor a fával való tüzelés elkerülhetetlen. A fa hiányt az ország rendelkezésére álló nagy mennyiségű szénkészlettel igen előnyösen lehet pótolni. A törvényhatóságnak ezen a téren is fontos feladatokat tűz ki a miniszter.

Az elért eredményről 15 nap alatt jelentést kell tenni a miniszterhez.

* **Zsuzsi kisasszony** a Rákóczy-uton 7. sz. alatt Aszódival szembe. Simor Gyula hangszerkészítőnél. Mikor az est megszűlni kezd, Nem én lettem hűtlen hozzád, Te szőke gyermek. Háborus lemez újdonságok. Hangszerek hegedűk, gramafonok eladása és javítása olesóárban. Hír különlegességek.

Előnyomulásunk az orosz fronton.

Berlin, augusztus 13. A nagy főhadiszállás jelenti:

Ryugati hadszíntér.

Az Argonnokban visszavertük a franciák több támadását, amelyet a tőlük elfoglalt Martin-erőd ellen intéztek. Seebrügge mellett lelőttünk egy angol hidroplánt. Vezetőjét elfogtuk.

Rongemoutnál és Senteimnél (Belforttól északra) repülünk egy ellenséges repülőgépet leszállásra kényszerítettek.

Keleti hadszíntér.

Hindenburg tábornok hadseregcsaportja.

A Kovnót támadó csapatok előre haladnak. A Tawina szakaszon az oroszok minden eredmény nélkül ismételték meg támadásukat. A Narv és a Bug között előre haladtunk, bár az ellenség mind újabb erőket vetett erre a vonalra és ellenállását szakaszról-szakaszra kell megtörni. Solt tábornok hadserege tegnap 900 oroszot elfogott és 3 ágyút meg 2 géppuskát zsákmányolt. Gallvitz tábornok hadserege aug. 10 ike óta 6550 oroszot, köztük 18 tisztet fogott el és 9 géppuskát meg egy utászraktárt zsákmányolt.

Lipót bajor herceg tábornagy hadseregcsaportja.

Erőltetett menetelésben üldöző csapataink harcolva elérték Sokolov vidékét és Siedlec tegnapi elfoglalása után Mordytól délre eljutott a Livez szakaszhoz.

Mackensen tábornok hadseregcsaportja.

A szövetséges csapatok az egész vonalon javában üldözik az ellenséget.

Előnyomulásuk közben német menetoszlopok az összes utakon visszaözlő szegény lengyel lakossággal találkoznak, akiket a visszavonuló oroszok eleinte magukkal hűveltek, de most mikor az ugyancsak sietős orosz csapatmozdulatokat követni többé természetesen nem tudja, a legnagyobb nyomorban szabadjára engedik. Legfelsőbb hadvezetőség. (Min. eln. sajtóosztály.)

..HIREK..

Ünnep a tűzvonalban.

— Olasz harctér. —

A rettentő hegyek nagyot néztek a napokban. Ünnepeztük Ivangorod és Varsó elestét. Ilyet még nem hallottak ezek a mat-husalemi óriások.

Estefelé jött a hír, hogy Ivangorod elesett. Rá egy órára tőlünk jobbra a 4 es honvédek frontján mennydörgésszerűen verték vissza a hegyek a hatalmas éljenzést.

Először nem tudtuk mi sem, hogy mi ez? Másnap este aztán megjött Varsó elestének a híre is és az egész fronton végig futott az avizó.

Este 9 órakor ünnep lesz. A tüzéség, az összes ütegek lagekat fognak löni, rakétákat eresztenek az olaszokra s a tűz után az egész fronton háromszoros éljen! lesz.

Este 9 órakor aztán megremegett a hatalmas hegykolosszus. Összes ágyuink egyszerre lőttek s a rakéták nappali fénybe borították az olasz állásokat. Ezután jött a hurrázás. A legszélső fronton lévő embereink átkiáltották az olaszokhoz:

— Hé fiúk! Elesett Varsó!

Az olaszok néma döbbenettel hallgatták végig az impozáns üdvözlőgást és egyetlen lövést sem mertek tenni.

A legmélyebb csöndben aztán felhangzott a magyar táborokból a Himnusz. Horvátok, csehek, szlovének áhitattal hallgatták ami imánkat s a végén innen is, onnan is felhangzott a Hoch! és Zsivió! kiáltás.

Hisszük, hogy Isten segítségével lesz még nekünk itt szebb ünnepünk is! . . .

*** Gróf Széchényi Miklós hazakeresztje.** Tegnap este 6 órakor gróf Széchényi Miklós megyéspüspök Budapestről Brém Lőrinc oldalkanonok kíséretében visszaérkezett székhelyére. A nagyboldogasszony napi ünnepi istentiszteletet a székesegyházban a megyéspüspök fogja tartani. Ugyancsak ő fogja mondani a király születésnapján is az ünnepi misét, mely az idén mint tábori mise fog megtartatni a gyakorlótéren. A hatóságok fejei is erre a tábori misére hivatalosak.

*** A trónörökös pár elutazása.** Károly Ferenc József trónörökös és Zita főhercegnő, mint értesülünk, a végleges megállapodás szerint ma, szombaton délután 11 óra 50 perckor utazik el a nyugati pályaudvarról. Az elutazás, úgy mint a megérkezés, minden különösebb ünnepélyesség nélkül történik és a búcsúzásnál csak Bárczy István polgármester, Boda Dezső főkapitány és gróf Marenzi gyalogsági tábornok jelenik meg. A trónörökös pár Bécsbe utazik.

*** A király és Bjelik püspök betegsége.** Bécsből jelentik: A király tegnap Bjelik Imre püspök, apostoli tábori vikárius állapota iránt érdeklődött. Az egyházfőjelemtől állapotában lényeges javulás állott be.

*** A népfőlkelésre kötelezett volt tisztek kinevezése.** A honvédelmi miniszter rendeletet tett közzé a hivatalos lap legutóbbi számában arról, hogy azok a volt tisztek, katonai tisztviselők, tisztjelöltek, akiket újabb népfőlkelésre kötelez az ez évi II. t. c., továbbá azok a volt egyévi önkéntesek, akik annak idején a tartalékos tiszti vizsgát sikerrel letették, ha a népfőlkelési bemutató szemlén ismét alkalmasoknak találtattak, vagy akik ezután lesznek alkalmasok, a megfelelő rendfokozatba való kinevezéshez előjegyeztetésüket kérelmezhetik.

Az erre vonatkozó kérvényt a honvédelmi miniszterhez kell címezni és annál a népfőlkelési parancsnokságnál kell bemutatni, a melynek területén a pályázó tartózkodik. Azok, akik kinevezésüket csak a bevonulás után akarják kérni, folyamodványukat előjáró parancsnokságuknál nyújtják be. A rendelet további része a folyamodvány megszerkesztéséről és felszereléséről intézkedik. Amennyiben a pályázók megfelelnek a követelményeknek, a honvédelmi miniszter a volt tiszteket a legutóbbi rendfokozatba, a volt tisztjelölteket népfőlkelési hadnagyokká és a volt egyévi önkénteseket népfőlkelési zászlósokká való kinevezésre jegyzi elő.

Bevonulásuk alkalmával az előjegyzett rendfokozatban kerülnek az állományba, ha azonban csak bevonulásuk után kérik kinevezésre való előjegyzésüket, akkor mint népfőlkelési őrmesterek tartoznak bevonulni. Azok a népfőlkelésre kötelezett orvosok, akik nem szolgáltak, illetőleg katonai kiképzésben még nem részesültek, népfőlkelési segédorvossá való előjegyzésüket kérhetik és ebben az esetben

mint népfőlkelési segédorvosok vonulnak be. A gyógyszerészek, állatorvosok, mérnökök, építésszek, és építőmesterek szaktudásuknak megfelelő beosztásukat csak akkor kérhetik, ha a népfőlkelési bemutató szemlén fegyveres szolgálatra alkalmatlan osztályozást nyertek. A volt altisztek, beleértve azokat az egyéves önkénteseket is, akik a tartalékos tiszti vizsgát annak idején nem tették le, bevonulásuk után parancsnokságuk javaslata alapján hadapródokká nevezhetők ki.

*** Néhai gróf Eszterházy Pál vaskeresztje.** Gróf Eszterházy Pált, a Vilmos huszárok hősi halált halt vitéz kapitányát még egy kitüntetés érte. A német császártól megkapta a második osztályú vaskeresztet.

*** Papp Jenő — zászlós.** A Tiszántúli jeles tollu munkatársáról, a ki egy éve küzd már a harcúterén. Papp Jenőről ismét kedves hírt hallunk. Előléptették zászlóssá. Tavaly ilyenkor még békés civil volt, a ki találgatta: behívják-e vagy sem katonának? Hamarosan vége lett a találgatásnak: behívták és megkezdődött a komoly, katonai munka. Papp Jenő a milyen kitűnő újságíró volt (és lesz is a békében ismét, reméljük) épp olyan kiváló katonának is bizonyult. Az altiszti rangfokozatokat hamarosan megszerezte, nemrég hadapróddá nevezték ki most pedig soronkívül zászlóssá léptették elő. Ezt a gyors előléptetést az olasz hadseregben érdemelte ki egy roham alkalmával tanúsított vitézségével. Papp Jenőnek előléptetéséhez igaz szívből gratulál a szerkesztőség s kívánjuk, hogy új rangjában is eddigi szerencséje kísérje a sok veszedelem közepette.

*** Kitüntetett hősök.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy Ó Felsőge megparancsolta, hogy a legfelsőbb dicsőítő elismerés újlag tudtul adassék: Damjanovich Sándor 4. honvéd gyalogezredbeli főhadnagynak és Neujahr Vilmos 19. k. t. tüzérezredbeli hadnagynak, az ellenségkel szemben való vitéz magatartásukért.

*** A katonák felmentése ellen.** Nemsokára ismét alkalma lesz Nagyvárad városának, hogy a katonai felmentésekkel foglalkozzék. Selmecz- és Bélabánya városok törvényhatósága feliratot intéz a kormányhoz, hogy a hadbavonulás alól felmentettek ügyeit szigorú elbírálás alá vegyék és a felmentések csak a közigazgatási hatóságok javaslatára történhessenek. Hasonló határozathozatalra felkérlik az összes törvényhatóságokat.

*** A gabona maximális árát nem szállítják le.** A gabona maximális árát a kormány rendeleti úton állapította meg az új termésre. Tekintettel azonban az idei termés eredményére, a megállapított maximális árakat az egész ország közönsége túlmagasnak találta s felterjesztésekben kérték a törvényhatóságok a maximális árak leszállítását. Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága szintén úgy találta, hogy a kormány által megállapított gabona maximális árak nem felelnek meg a viszonyoknak s felterjesztést intézett a kormányhoz a maximális áraknak újabb és pedig alacsonyabb összegben való megállapítása iránt. A felterjesztésnek azonban nem lett meg a kívánt és a közönség által óhajtott eredménye. A miniszteriumból tegnap érkezett le a felterjesztésre a válasz. A kormány nem szállíthatja le a gabona maximális árakat, mert azok a viszonyok kellő mérlegelése és figyelembe vétele után lettek megállapítva. A kérdés a nagy közönségre nem közömbös, mert a gabona maximális árai alapján állapítják meg a lisztárakat.

*** A ref. egyházmegye új főgondnoka.** A Bary József halálával megüresedett a nagyvárad ref. egyház főgondnoktisztviselője. Főgondnoknak a hívek egyhangúlag Thury Kálmán dr. ügyvédet választották meg.

*** Hol lehet lisztet rendelni?** Tudomásomra jutott, hogy a „Nagyvárad Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezete” (Rákóczi ut. 6. sz.) és a „Spitzer és Kohn” cég (Vásártér) hirdetmények útján a közönségnek lisztet való ellátására előjegyzéseket gyűjtenek. Mihez tartás végett értesítem a város közönségét, hogy míg a szövetkezet külön miniszteri felhatalmazás esetére csak szövetkezeti tagok részére vásárolhat nyers terményt, addig a Spitzer és Kohn cég egyáltalában nincs följogosítva arra, hogy liszt ellátásra előjegyzéseket fogadasson el. Figyelmébe ajánlom a város közönségének, hogy a városi hatóság a miniszteri rendelet betartását ellenőrizni fogja, aki tehát illetéktelen helyen, vagy az arra jogosulatlanul teszi megrendelését, annak a veszélyével fogja kitenni magát, hogy a lisztet nem fog hozzá jutni. Nagyvárad, 1915. évi augusztus hó 13-án. Lukács Ödön, polgármester helyettes.

*** Honvédszenekar a Royal kávéházban.** Ma este a Royal kávéházban a honvédszenekar játszik a következő műsorral: 1. Éljen a haza, induló Taulvetter. 2. A korecsolyázók, keringő Waldenfel. 3. Orfeus, nyitány Offenbach. 4. Ábránd a Píllangó kisasszony c. operától Pacini. 5. a) Palóc, rapszódia Serly; b) Elemenek már a katonák Belezna. 6. Luit de balett Popy. a) Mazurka; b) Pizzicato; c) Valse; d) Lorgó; e) Gallopp. 7. Bakanóta, induló Scharf.

x Szeplő-májfolt ellen megbecsülhetetlen az YPO krém és szappan, mely eltünteti a ráncokat, mitesszereket, bővrözséget és pattanásokat, ára: 1 korona. Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut. 7/B. Rimanóczy palota Telefon: 13-02.

CIPÓ

ujdonságaim megérkeztek!

Reichard Dezső

Rákóczi-ut. Orsolya zárdája épület.

*** Aszódinál** a katonaság az egész vonalon vásárol csokoládét, kávét, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát, szardíniát, leveskockát, buskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépek, hol a huszár, ajánlok friss sósheringet nagyban is, raktáron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tápó, egyidejűleg ajánlom Aszódi féle reklam kész darált kávém, negyedik 85 fillér. A vásárló közönséget meghívom augusztus 1-jei vásárlásra, az árak a régié. Aszódi Mihály Sas palota, Kossuth-utca, Telefon 635. szám.

x Kiadó lakások. Ósi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári tákaréknál.

* Világos íróasztal és könyvszekrény, egy amerikai íróasztal, Vertheimszekrény, sodrony ágybetét eladó, Nagy Sándor-utca 4.

x Négy szoba és előszobából álló lakás, irodának különösen alkalmas, villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a Bémer-tér közvetlen közelében f. év augusztus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a házmesternél. Szent János-utca 3. szám.

* Dusafalva község határában 300 kis hold legelő bérbeadó. Értekezni lehet a Polgári Takarékpénztárnál Nagyváradon.

Legujabb táviratok.

Minisztertanács.

Budapest, aug. 13. (Saját tud.) Délután Tisza elnöklésével minisztertanács lesz.

Döntés

a bulgár-szerb kérdésben.

Budapest, augusztus 13. (Saját tud.) Szófiából jelentik: Délután hosszú minisztertanács volt. Holnap döntenek a szerb kérdésben. Tanácskozás közben Radoszlavow fogadta az osztrák-magyar követet, azután folytatták a tanácskozást. Később a miniszterelnök a királyhoz ment.

Megváltozik az orosz haditerv.

Budapest, aug. 13. (Saját tud.) Stokholmból jelentik: Pétervári forrás szerint a cár megváltoztatja haditervét, mely szerint az oroszok defenzívában maradnak. További lerületeket engednek át. Nikolajevits követeli, hogy még egyszer offenzívát kezdjenek más fronton.

Közeledünk Breszt-Litovszkhoz.

Budapest, augusztus 13. (Saját tudósítónktól.) A sajtóhadiszállásról jelentik, hogy Breszt Litovszk felé egyes csapatok négy napi járó földnyire vannak.

SZERKESZTOI PÓSTA.

P. J. Hartér. Azt a kérdéses cikket más írta.

Zs. J. A vers ugyan nem közölhető, de talán fog még közölhető is írni; addig persze még nőni is kell egy kicsit.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KÁROLY.

Hirdetmény.

A magyar kir. honvédelmi miniszter ur 171301—1915 számú rendelete alapján közhírré teszem, hogy Budapest székesfőváros közönsége által boldog emlékeztető József főherceg ur 6. és kir. Fensége honvéd főparancsnokságának 25. évfordulója alkalmából s annak emlékére, a magyar kir. honvédség árvái részére, a magyar kir. honvédség árvái részére, az illetőségre való tekintet nélkül létesített alapítványi helyek közül jelenleg a „József” fiárvaházban egy, az „Erzsébet” leányárvaházban pedig szintén egy hely kerülhet betöltés alá, amely helyekre ezennel pályázat hirdetik. Mindkét árvaházban való felvétel kollékekép igazolandó: a) az, hogy a felvételt kért gyermek tényleg a magyar kir. hon-

védség kötelékébe tartozott vagy tartozó apának törvényes leszármazója, b) a vagyontalanság, c) félárvánál (akik tudniillik apátlanok, vagy anyátlanok) az életben levő szülő vagyontalansága, d) hogy az árva 6 életévét már betöltötte és hogy fiu árva a 10-ik, a leány árva pedig a 12-ik életévét még túl nem haladta, e) hogy ép testű és elméjű, a himlőn át esett, vagy ellene sikerrel beoltatott. Az árva kora és a szülők elhalálása hiteles anyakönyvi kivonattal, a testi és elméleti állapot, a himlőoltás és a vagyontalanság közhatóságilag hitelesített orvosi és helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó. A kellően felszerelt bélyegtelen kérvények, melyekben a szülő vagy gyám neve, állása és lakhelye (város, megye, utolsó posta) is felemlítendő, folyó évi augusztus hó 31-ig a magyar kir. honvédelmi miniszterhez nyújtandók be ahonnan Budapest székesfőváros hatóságához fognak küldetni és a kijelölési jog gyakorlása végett József főherceg ur 6. és kir. Fenségéhez fognak felterjesztetni. Az alapítványi helyek az 1915—16. tanév folyamán lesznek betöltendőek s a felvétel vagy fel nem vételről az árvák hozzátartozóit Budapest székesfőváros tanácsa hatósági uton fogja értesíteni. Nagyvárad, 1915 július hó 31. Eleméry Ferencz, katonai ügyi tanácsnok.

22665—1915. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 10297/915. eln. számú körrendelete értelmében ezennel közhírré teszem, hogy a m. kir. minisztérium folyó évi április hó 19-áról 1337/1915. M. E. számú rendelete értelmében bejelentés alá eső és az ugyanakkor 4700/eln. 20. b. 1915. szám alatt kiadott rendeletével hadicélokra igénybevettnék kijelentett üzemi berendezések közül a termelési adó alá eső szeszfeldők berendezéseit (pálinkafőző kis üstöket) a birtokosok (kezelők, őrzők) kötelesek a katonai igazgatás részére való végleges átvétel végett az alábbi rendelkezések szerint átadni.

Az átvett főző készülékek egy része szesztermelési célokra a községekben ideiglenesen meg fog hagyatni.

Az I. foku iparhatóság a kir. pénzügyigazgatóságtól vett kimutatások alapján közli a községi előjárósággal, (polgármesterrel) hogy mely főző készülékek fognak hadicélokra felhasználatni és melyek fognak szesztermelési célra meghagyatni.

2. § Az átadásra kötelezettek tartoznak pálinkafőző készülékeiket hivatalosan lezárva a hozzájuk tartozó leletjegyzékkel együtt a községi előjáróság (polgármester) által kitűzött határidőben a községi előjáróság (polgármester) által a község város területén belül kijelölt helyre elszállítani. A hivatalos zár amennyiben annak levéte nélkül a készülék el nem szállítható, csak a beszállítás napján vehető le.

Nem szállítandók be a véglegesen átadandó azok a főző készülékek, amelyek nem hordozhatók, azaz befalazottak, illetve csak befalazottan használhatók és a melyekre nézve a községi előjáróság (polgármester) a birtokosokat értesíti, hogy azok szesztermelési célokra továbbra is eddigi helyükön maradnak. Ezek átadásáról a községi előjáróság (polgármester) külön fog intézkedni.

3. § A községi előjáróság (polgármester) az átadott főző készülékekről és tartozékairól az átengedőnek elismervényt tartozik adni és az átvett készülékeken, valamint külön álló alkatrészein az eddigi birtokos nevét és lakását feltüntetni.

A szesztermelési célokra meghagyott főző készülékek további használatát külön rendelet szabályozza.

A többi főző készülékeket a községi előjáróság (polgármester) tartozik a folyó évi augusztus hó 15-ig a 10298/eln. 20. b. 1915. számú rendelet szerinti illetékes fémátvételi bizottság címére teherárúként feladni és egyúttal postán az elszállított készülékekről és kü-

lön a szesztermelési célra maghagyott főző készülékekről egy-egy kimutatást a vonatkozó eredeti leletjegyzékkel illetőleg a maghagyott készülékekre vonatkozólag a leletjegyzékek hivatalból hitelesített másolatával együtt a fémátvételi bizottságnak megküldeni.

A kimutatásban fel kell tüntetni a birtokost esetleg a készülékek őrzőjét, kezelőjét, a feladás helyét, a csomagolás nemét és a csomagokra alkalmazott jeleket, a csomagnak a felvett vasuti hivatal által megállapított számát és azok nyerssúlyát, az anyagok tiszta súlyát.

A kimutatás egy második példányát közvetlenül a központi fémrequisziós bizottság (Budapest kereskedelemügyi minisztérium) ipari műszaki ügyosztály címére kell elküldeni.

Ha oly főző készülékekről van szó, amelyek az átvételei bizottság helyén vagy annak közelében vannak és azért vasuton nem szállíthatók, akkor az említett időpontig mindegyikről a jegyzékeket kell beküldeni, amire az átvételi bizottság a községi előjárósággal (polgármesterrel) egyetértőleg meghatározza az elszállítás napját és esetleg az átadás helyét.

A szállítási költségeket a katonai igazgatás megtéríti.

Az elszállítás előtt a még le nem vett záradakat a községi előjáróság (polgármester) leveszi.

Ugy a felek, mint a községek (városok) által leszedett hivatalos záradakat az illetékes pénzügyi szakasznak kell átadni.

4. § Az átadott főző készülékekért járó térítést, a melyet külön rendeletem fog szabályozni a fémátvételi bizottságok alapítják meg és pedig úgy a községekben meghagyott mint a fémátvételi bizottságokhoz beküldött készülékek után.

5. § Ez a rendelet nem vonatkozik azokra a termelési adó alá eső szeszfeldők berendezésekre, a melyekre nézve a birtokos az I. foku iparhatóságtól azt az értesítést kapja, hogy azok továbbra is használatában és őrzésében maradnak.

Az I. foku iparhatóság erről a birtokost a kir. pénzügyigazgatóságtól vett kimutatás alapján tartozik értesíteni.

Ez a rendelet továbbá nem vonatkozik a töményítő készülékekre sem.

6. § Ez a rendelet kihirdetése napján lép életbe. Hatálya Horvát Szlavonországra is kiterjed.

Nagyvárad, 1915 augusztus 5.

Rimler Károly
polgármester.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.
23108—1915. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter urnak 10500 eln. 18—1915. számú rendelete alapján közhírré teszem, hogy a népfelkelési bemutató szemlén Magyarországon alkalmasnak talált 1897. évi születésű osztrák honosságu és bosznia hercegovinai tartományi illetőségű egyének a folyó évi 7817 eln. számú rendeletben foglaltaktól eltérőleg, nem tartoznak a folyó évi augusztus hó 16-án tényleges szolgálatra bevonulni. Ezen egyének bevonulási ideje, valamint a Magyarországon újra megvizsgált 1878—1886. évi születésű bosznia hercegovinai tartományi illetőségű egyének bevonulási ideje egy később közzéteendő időpontban fog közhírré tétetni.

A magyar szent korona országai területén alkalmasnak talált 1896. évi születésű bosznia, hercegovinai tartományi illetőségű egyének az illetékes kiegészítési kerületi parancsnoksághoz folyó évi augusztus hó 16-án a behívó jeggyel fognak behivatni.

Közhírré teszem egyúttal azt is, hogy a népfelkelésre kötelezettek a bevonulási napon a népfelkelési igazolványi lapon feltüntetett helyre délelőtt 11 óráig tartoznak bevonulni.

Nagyvárad, 1915 augusztus 11.

Eleméry Ferencz
katonai ügyi tanácsnok.

Bevonulási hirdetmény.

A népfölkelésre kötelezetteknek az 1886. évi XX. törvényeikk alapján történt általános behívása folytán az 1876. és 1877. évben valamint az 1878. évtől 1890. évig bezárólag született, továbbá az 1892., 1893. és 1894. évben született népfölkelésre kötelezett — nemkülönben a népfölkelésről vagy a hadiszolgáltatásokról szóló törvény alapján kirendelt (igénybevett), de ezen szolgálatból időközben elbocsátott egyének (munkások, kocsisok, hajcsárok, stb.), ha a megtartott népfölkelési bemutató szemlén, illetőleg pótszemlén a népfölkelési fegyveres szolgálatra alkalmasnak találtattak

1915. évi augusztus hó 16-án

— amennyiben névszerint felmentve nincsenek — a népfölkelési igazolványi lapon feltüntetett m. kir. honvéd kiegészítő illetőleg cs. és kir. kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyére népfölkelési tényleges szolgálatra bevonulni tartoznak.

Mindazok az egyének, kik önkéntes belépés folytán a honvédségbe vagy a cs. és kir. közös hadseregbe (akár mint egyévi önkéntesek is) már besoroztattak, tekintet nélkül arra, hogy mely születési évfolyamba tartoznak, tényleges szolgálatra 1915. évi augusztus 16-án bevonulni kötelesek.

Az 1878—1890. évi és 1892—1894. évi születésű azon hivatásos gépészekre és fűtőkre, kik saját kérelmükre az illetékes kiegészítő parancsnokság által 1915. évi szeptember 15-éig már elszabadságot kaptak, ezen bevonulási hirdetmény nem vonatkozik, az 1877. évi születésű azon hivatásos gépészeknek és fűtőknek tényleges szolgálatra pedig, kik a mezőgazdasági (arató, cséplő, kaszáló stb.) gézős vagy motorgépeknél alkalmazva vannak, beigazolt alkalmaztatásuk esetében saját kérelmükre az illetékes kiegészítő parancsnokság által 1915. évi szeptember 15-éig elhalasztatik.

A bevonulók bevonulásuk alkalmával lehetőleg erős lábbelit, evőeszközt, aprólékos kéziszerkezt és 2 napi élelmet hozzanak magukkal.

Ezen felszerelési tárgyak, amennyiben a katonai szolgálatban használhatóknak minősítenek, értékük szerint meg fognak téríteni.

A bevonulás alkalmával a népfölkelési igazolványi lap birtokosa a vasutakon harmadik (gőzhajó második) osztályon ingyen utazik; ez a népfölkelési igazolványi lap azonban a vasuti-, gőzhajó állomáson jóval a vonat vagy hajó elindulása előtt az állomás jegypénztáránál lebélyegzendő.

Azon behívott népfölkelésre kötelezett, aki a kitűzött határidőre és helyre be nem vonul, karhatalommal vezettetik elős a katonai behívás iránt tanúsított engedetlenség megbüntetéséről szóló 1890. évi XXI. t. c. 4. §-a értelmében két évig terjedhető börtönnel büntetettetik.

A magyar királyi honvédségbe vagy a cs. és kir. közös hadseregbe önként belépni öhajító népfölkelésre kötelezett a törvényes korlátok között a csapattestet maga választhatja, a tényleges szolgálatra történt bevonulása után azonban csak azon csapattesthez kérheti felvételét, ahová mint népfölkelésre kötelezett beosztását nyerte.

A hadiszolgáltatásokról szóló 1912. évi LXVIII. t. c. alapján annak idején kirendelt vagy ezután kirendelendő azok a 18—50 éves népfölkelésre kötelezettek, kik a fegyveres erő kötelékében teljesítenek személyes szolgálatot, illetőleg a kőszénbánya munkásokhoz tartoznak, az 1886. évi XX. illetőleg az 1915. évi II. t. c. alapján behívottak tekintetnek.

Kelt 1915. évi július havában.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

Ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendezés nélkül házhoz szállítjuk!

Éjszaka éjjel ügyeletes szolgálat!

Költségvetések ingyen!

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

vilámpák

Állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/2. lértől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

Nagyvárad város tanácsának árverési
küldöttségétől.

ad. 9778—1915. sz.

Árlejtési hirdetmény.

A városi tanácstól nyert megbízás folytán katonai gyakorló-téren építendő honvéd tüzér lőszerraktár és tartozékai építő munkálatainak vállalatba adása céljából folyó évi augusztus hó 31-ik napján d. e. 10 órákor a városi háza bizottsági termében nyilvános árlejtést fogok tartani.

A vállalatba adandó munkálatok a következők:

1. Föld kőműves és elhelyező munka.
2. Vas munka.
3. Kőfaragó munka.
4. Ács munka.
5. Bádógos munka.
6. Tető fedő munka.
7. Asztalos munka.
8. Lakatos munka.
9. Mázoló.
10. Villanyszerelő.

Ajánlatot lehet tenni az összes munkákra avagy egy, vagy több munka csoportra is. Bánatpénzül az ajánlati összeg 5 %-át teendő le a városi házipénztárba.

A bánatpénz készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban tehető le.

A bánatpénzt az ajánlatához csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz kitételét igazoló nyugta vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata csatolandó az ajánlatához.

Az ajánlatok csak írásban alulírott küldöttségi elnök kezéhez 1915. év augusztus hó 31-ik napjának délelőtti 10 órájáig adhatók be. Az ajánlatok nyilvános árlejtésben fognak felbontatni. Az ajánlatok 1 koronás bélyeggel látandók el és csak szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. A borítékban megjelölendő a munkálat melyre ajánlat vonatkozik.

Ajánlat csak az egységáruk megjelölése mellett tehető, ebből a célból a város ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket bocsátja a pályázók rendelkezésére vagyis az ajánlattevőknek maguknak kell azon egységárukat kitüntetni, melyek mellett a munkálatok végrehajtását kötelezik.

A fenti vállalatra vonatkozó általános és részletes feltételek ártételekkel ki nem töltött költségvetések és tervek a városi mérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők és a feltételek és költségvetések díjtalanul megszerezhetők.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy a jelen hirdetményt, az árlejtési feltételeket ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket és terveket ismeri és azokat magára kötelezőnek elfogadja.

A közszállítási szabályrendeletnek a hazai gyártmányok és magyar honos műszaki erő stb. alkalma-

zására vonatkozó határozmányai minden ajánlattevőre feltétlenül kötelezők.

Az ajánlattevő tett ajánlata azonnal és mindaddig kötelezi, míg az ajánlatok felett a végleges döntés meg nem történik ellenben Nagyvárad városát csakis az árlejtés eredménye felett hozandó határozat jogerőre emelkedésével kötelezi.

Ama pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon keresek, és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

A város közönsége fenntartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott áron tekintet nélkül szabadon választhasson, esetleg újabb árlejtést tarthasson.

Nagyvárad, 1915 július 24.

Komlóssy József s. k.

jog. és gazdasági tanácsnok
mint küld. elnöke.

Hirdetmény.

Mivel az utóbbi időben is gyakran előfordult, hogy a tábori postai küldemények gyűlékony tartalmuk miatt elpusztultak, sőt más csomagokat is a tűz martalékává tettek: a m. kir. Belügyminiszter ur 32881—VI. a. 915. B. M. számú rendelete alapján figyelmeztetem a közönséget, hogy a könnyen gyúló és a robbanó anyagok a postai szállításból ki vannak zárva s hogy a postai hivatalok azokat a postai árumintákat és csomagokat, amelyek gyufát, benzint, benzines-tűzszerszámokat, (megtöltve) petróleumot, spiritust, vagy más efféle könnyen gyúló és könnyen robbanó tárgyakat vagy anyagokat tartalmaznak, szállításra nem fogadtatnak el. S miután azt tapasztaltuk, hogy a közönség — mindazonáltal, hogy a fent jelzett tilalom már széles körben ismeretett, — a robbanó és gyűlékony anyagokat tartalmazó tárgyakat még ma is gyakorta küldi, a postai hivatalok az áruminta küldeményeknél a fenti tilalmat kémpróba útján ellenőrzik, míg a csomagoknál — ha ilyen tartalom gyanúja fölmerül — a feladót kötelezhetik a csomag felbontására. Figyelmeztetem továbbá a közönséget, saját érdekében arra is, hogy aki ily tárgyakat a tilalom eltitkolása vagy hamis nyilváníttatása mellett ad postára, kibégást követel ezen felül a tiltott tartalom küldemény által okozott kárt is köteles a postának megtéríteni.

Nagyvárad, 1915 július 5-én.

Gerő Armin,
rendőrfőkapitány.